

1 VIA VERDE VAL DE ZAFÁN Bergafwaarts

Wie de Via Verde Val de Zafán fietst, langs een oud spoortracé in Oost-Spanje, wordt omgeven door imposante bergen en ravijnen, maar hoeft zelden te klimmen. Van het gehucht Valdealgorfa, op 500 meter hoogte, gaat het de eerste twee dagen namelijk vooral bergafwaarts. Door aarddonkere tunnels en over voormalige spoorbruggen, met in de diepte een riviertje. Verlaten stationnetjes, soms omgetoverd tot café of B&B, herinneren aan een bruisend spoorverleden.

Ooit moest dit traject de binnenlanden van Aragón verbinden met de Middellandse Zee. Van planning tot uitvoering duurde tachtig jaar, maar de kust werd nooit bereikt; de lijn eindigde in 1941 in Tortosa. Hier en daar zie je nog hoe men destijds de spoorlijn uit de rotsen heeft gehouwen. Toen vanaf de jaren zestig van de vorige eeuw reizigers en goederenvervoer afnamen, luidde de instorting van een tunnel in 1971 het einde van de spoorlijn in. Sinds 2000 vormt het de Via Verde Val de Zafán: een walhalla voor fietsers.

OVER OUDE SPOORLIJNEN

Spanje telt ruim vijftig **Vias Verdes**, **autovrije fiets- en wandelroutes over voormalige spoorlijnen**. De Via Verde Ojos Negros (ten noordwesten van Valencia) en de Val de Zafán zijn veruit de langste. De Val de Zafán is het hele jaar te fietsen al kan het in december en januari kil zijn. November, februari en maart hebben aangename temperaturen van 19-23°C. Nadeel van voor- en naseizoen: restaurants/café's kunnen dicht zijn. viasverdes.com

2 HORTA DE SAN JUAN Picasso's blauwe periode

Halverwege de Via Verde ligt het dorpje Horta de San Juan, waar Pablo Picasso in 1898 en 1909 enkele maanden verbleef. In veel levensbeschrijvingen vind je hier niets over, maar het lokale Picasso Centre laat vol trots diverse reproducties zien van werken die de kunstenaar in en rond het dorpje maakte. Ze gaan van zijn blauwe periode tot het kubisme, een stroming die de kunstenaar in Horta de San Juan tot bloei liet komen.

Picasso was nog maar zeventien jaar oud toen hij de eerste keer in Horta ging wonen. Hij liet zich inspireren door de ongerepte natuur van het nabije Ports natuurpark. Veel tekeningen en schilderijen in het museum herinneren aan deze periode. Na zijn terugkeer in 1809 werd hij opnieuw getroffen door de woeste natuur. Van hem komt de zin: *Everything I know, I learned in Horta.*

centrepicasso.cat

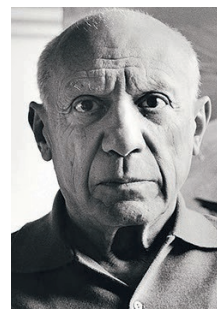

FOTO RICHARD VAN KRUCHTEN

3 EBRODELTA Vol flamingo's

We verlaten de heuvels en bergen van de Via Verde Val de Zafán en eindigen de derde fietsdag in een plat landschap: de Ebrodelta. Dit Parque Natural del Delta del Ebro is met 320 km² het op één na grootste wetland van Spanje. Van april tot oktober staan hier de velden vol rijst, daarna staan ze deels onder water. We fietsen over grindpaadjes en karrensporen met links en rechts irrigatiekanaaltjes.

Vanwege de voor de rijstvelden schadelijke appelslak is men nu terughoudender met het 's winters onder water zetten. Desondanks is de delta nog een feest voor watervogels, zoals reigers, eenden, steltkluften, strandlopers en aalscholvers. Hoogtepunt zijn de duizenden flamingo's die hier overwinteren. Ze staan in grote groepen in het water. Luid schreeuwend en klapperend met hun vleugels maken ze zich kenbaar. Als ze opvliegen, vormen ze één lange streep en zie je amper verschil tussen kop en achterpoten.

Picasso deed hier inspiratie op.

4 CERVERA DEL MAESTRE Olijventeelt

Wie vanuit de Ebrodelta weer de bergen induikt, fietst voortdurend langs olijfbomen met hun kenmerkende grijze blad. Sommige stekken met hun donkere en knoestige stammen mooi af tegen de gele of zelfs oranje aarde. Het is oogsttijd en een echtpaar is bezig met een soort harkje de groene olijven uit de boom te halen. Daarvan laten ze, zoals zo veel kleine boertjes, olijfolie voor eigen gebruik persen.

In het charmante dorpje Cervera del Maestre, krijgen we de volgende dag in het olijfoliemuseum een oliepers uit 1606 te zien. Een prachtig staaltje vakwerk waarvan het principe nog uit de Romeinse tijd stamt. Het proces, van het drogen van de olijven tot het persen van de olie, leverde per dag veel minder op dan tegenwoordig nu de olijven in een soort centrifuge gaan. Gids Dani Cervera Salvador legt precies uit hoe het systeem werkte. Drie keer per jaar wordt hier een demonstratie gegeven.

molicervera.org

In het najaar worden de olijven geoogst

Uitzicht vanuit Cervera del Maestre. FOTO FRANS DE GRAAFF

Het kasteel in Peñíscola. FOTO FRANS DE GRAAFF

5 PEÑÍSCOLA Vergezichten vanaf het kasteel

De laatste dag voert groten-deels langs de stranden van de Middellandse Zee. Toeristen zijn er nu nauwelijks, dus we hebben alle ruimte, al zijn er daardoor wel iets minder cafés open. In de verte rijst het oude omuurde stadje Peñíscola met zijn witte huizen op uit zee. Het is gebouwd op rotsen en wordt bekroond door een indrukwekkend, middeleeuws kasteel.

In het hoogseizoen slenteren ongetwijfeld drommen toeristen door de smalle straatjes met overal barretjes en souvenirwinkel-tjes. Nu fietsen we probleemloos, maar wel zeer steil omhoog – leve de elektrische fiets! We eindigen bij het kasteel dat de tempeliers bouwden en dat tegenpaus Benedictus XIII in 1411 tot pauselijke zetel maakte.

Er is in het kasteel veel te zien, zoals de pauselijke vertrekken, de kapel en de paradeplaats met fraaie vergezichten. Aansluitend kan je het artilleriepark bezoeken of op de stadsmuur een drankje nemen.

castillodepeniscola.dipcas.es/en

HOE & WAAR?

Deze **zesdaagse fietstocht** loopt van Valdealgofra naar Peñíscola. Een Nederlandse organisator brengt je met huurfietsen naar Valdealgofra en haalt je in Peñíscola weer op. Info: spanishtravel.com

Valdealgofra is niet bereikbaar per ov. Er gaan wel treinen van Valencia of Barcelona naar Tortosa. Vandaar is het 50 minuten met de bus naar Horta de Sant Joan. Daar kun je een fiets huren bij Montsport (montsport.es/lloguer-de-bicicletes-horta-de-sant-joan) en naar Tortosa fietsen. De verhuurder haalt je daar op. Andere huroptie: Estació de Xerta (estaciondexerta.cat/tours/via-verda).